

Mączniak rzekomy sałaty - *Bremia lactucae* Regel

1. Systematyka

Rząd: *Peronosporales*
Rodzina: *Peronosporaceae*
Rodzaj: *Bremia*

2. Biologia i opis choroby

Bremia lactucae jest pasożytem bezwzględny i rozwija się tylko na żywej roślinie. Mączniak rzekomy sałaty, w odróżnieniu od innych mączniaków rzekomych, jest bardziej wrażliwy na temperaturę, wilgotność i światło. Najszybciej rozwija się i poraża rośliny przy temperaturze 12-19 °C i wilgotności powietrza - 100% oraz przy braku nasłonecznienia. Podczas słonecznej pogody w ciągu dnia i gdy temperatura nocą przekracza 15 °C grzyb nie wytwarza zarodników, a choroba zanika.

3. Opis uszkodzeń rośliny

Na górnej stronie liścia powstają oliwkowożółte, stopniowo ciemniejące plamy. W ich obrębie, lecz na dolnej stronie widoczny jest obfity, szarobiały nalot zarodników konidialnych. Porażone rośliny karłowacieją i żółkną. W przypadku wystąpienia choroby na sałacie nasiennej silnemu porażeniu ulegają pędy kwiatostanowe i nasienne.

Mączniak rzekomy sałaty – objawy początkowe

Mączniak rzekomy

Mączniak rzekomy – początkowe objawy

4. Metodyka wykonania obserwacji

Choroba pojawia się najczęściej w okresie tworzenia się główek (skala BBCH 4/41). Obserwacje nasilenia choroby przeprowadzić w okresie pojawiania się pierwszych objawów na sałacie (skala BBCH 4/42), oceniając stopień porażenia w procentach porażonej powierzchni liści i główek. Ocenę porażenia wykonać w 4 miejscach na plantacji na próbie 30 roślin, stosując 7- stopniowa skalę:

0 – brak objawów choroby

1 – porażenie 5% (pierwsze objawy chorobowe na roślinie)

2 – porażenie od 6% do 10%

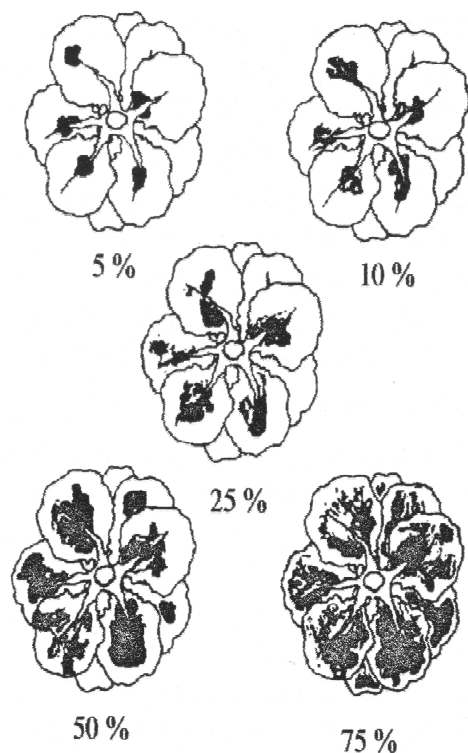
3 – porażenie od 11% do 25%

4 – porażenie od 26% do 50%

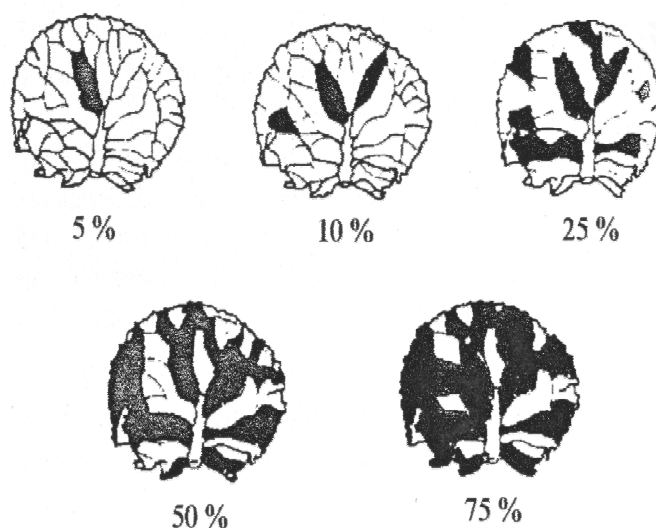
5 – porażenie od 50% do 75%

6 – porażenie > 75%

Rys. 8.

Rys. 9.

Rys. 8. Skala porażenia liści sałaty przez *Bremia lactucae*, po ścięciu główek i ich odwróceniu (% porażonej powierzchni liści)

Rys. 9. Skala porażenia liści sałaty przez *Bremia lactucae* (% porażonej powierzchni liści)

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegów

Zwalczanie konieczne niezależnie od nasilenia choroby. Ochrona chemiczna polega na profilaktycznym opryskiwaniu roślin po wysadzeniu na miejsce stałe (skala BBCH 1/13). Dalszą ochronę prowadzić zgodnie z programem ochrony warzyw i z zachowaniem okresów karencji.

6. Ocena szkodliwości

Największa szkodliwość choroby występuje we wczesnowiosennej uprawie pod osłonami z folii w okresie tworzenia główek (skala BBCH 4/42-49) przy zbyt dużym zagęszczeniu roślin i obfitym podlewaniu wodą. Szczególnie podatna na mączniaka rzekomego jest sałata głowiasta – lodowa, uprawiana w cyklu jesiennej uprawy w polu i pod

osłonami. U odmian podatnych i niechronionych straty w plonie mogą dochodzić nawet do 50%.